

Projekt

z dnia 28 maja 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA RYBNIKA**

z dnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r. poz. 609, z późn. zm.), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r. poz. 424)

na wniosek Prezydenta Miasta, po zaopiniowaniu przez Komisję Zdrowia i Pomocy Społecznej

Rada Miasta Rybnika
uchwała:

§ 1. Przyjąć Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr 760/XLV/2021 Rady Miasta Rybnika z dnia 18 listopada 2021 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miasta Rybnika
z dnia 2024 r.

**MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY
OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2024-2030**

Rybnik, czerwiec 2024

Spis treści	
I. Wstęp i diagnoza	3
II. Adresaci programu	7
III. Podstawa prawna	7
IV. Realizatorzy programu	7
V. Cele programu i planowane działania	8
1. Cel ogólny	8
2. Cele szczegółowe i planowane działania	8
2.1. Prowadzenie działań skierowanych do osób doświadczających przemocy domowej	8
2.2. Prowadzenie działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową	8
2.3. Prowadzenie działań wobec dzieci i młodzieży w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	8
2.4. Realizacja działań profilaktyczno-edukacyjnych ukierunkowanych na poszerzenie świadomości mieszkańców Miasta Rybnika na temat przemocy domowej	9
2.5. Podnoszenie kompetencji i zapewnienie profesjonalnego wsparcia dla podmiotów i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	9
VI. Źródła finansowania	9
VII. Sprawozdawczość	9
Załącznik	11

I. Wstęp i diagnoza

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r. poz. 424), zwanej dalej Ustawą, do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Artykuł 2 Ustawy, w brzmieniu ustalonym zeszłoroczną nowelizacją, tj. ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 poz. 535), definiuje:

1. Ilekroć w Ustawie jest mowa o:

1) przemocy domowej – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

2) osobie doznającej przemocy domowej – należy przez to rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo oraz ich małżonków,
 - b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
 - c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
 - d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
 - h) małoletniego
- wobec których jest stosowana przemoc domowa;

3) osobie stosującej przemoc domową – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w pkt 2;

4) świadku przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

2. Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

Wspomniana nowelizacja zmieniła Ustawę w bardzo znacznym zakresie, ingerując nawet w jej tytuł, który obecnie odnosi się do przemocy domowej, podczas gdy wcześniej wskazywał na przemoc w rodzinie.

Przemoc domowa jest zjawiskiem coraz bardziej obserwowalnym i niepokojąco eskalującym. Dotyka każdej sfery społecznej. Analiza danych statystycznych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny w Rybniku, w latach 2018-2023 wskazuje, że zjawisko przemocy utrzymuje się na porównywalnym, wysokim poziomie (tabela 1).

Tabela 1. Liczba procedur „Niebieskie Karty” na terenie Miasta Rybnika w latach 2018-2023

Okres statystyczny	Liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”
2018 rok	434
2019 rok	418
2020 rok	426
2021 rok	457
2022 rok	430
2023 rok	398

Źródło: Dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku.

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania interdyscyplinarnych działań przeciwdziałających temu zjawisku. Przemoc domowa może skutkować nie tylko urazem fizycznym, ale ma też swoje konsekwencje w sferze emocjonalnej, psychicznej oraz społecznej. Wpływa na ugruntowanie błędnych przekonań dotyczących rodziny, które przyczyniają się do powielania mitów i stereotypów dotyczących przemocy domowej. Doświadczenie zawodowe przedstawicieli podmiotów realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej wskazuje, iż małoletnie dziecko wzrastające w środowisku przemocy domowej w przyszłości często wchodzi w rolę sprawcy lub ofiary przemocy domowej. Efektem negatywnych doświadczeń dziecka jest agresja, frustracja, niska samoocena, poczucie winy, brak poczucia bezpieczeństwa i poczucie niezaspokojenia potrzeby miłości. Ponadto wprowadzona w zeszłym roku definicja przemocy domowej zawarta w Ustawie jasno wskazuje, iż przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2 Ustawy.

Zeszłoroczna nowelizacja Ustawy doprecyzowała pojęcie osoby stosującej przemoc domową, wyłączając z tej definicji osoby, które nie są pełnoletnie, stąd nie będą już stosowane wskaźniki, które są jeszcze zawarte w statystykach za lata ubiegłe, a dotyczyły stosowania przemocy przez osoby niepełnoletnie, wobec których wszczęto procedury „Niebieskie Karty”. Zgodnie ze znowelizowaną Ustawą wobec nieletnich stosujących przemoc domową stanowisko w odrębnym postępowaniu zajmuje sąd rodzinny.

Dane statystyczne za rok 2023 przedstawiają niepokojącą tendencję, dotyczącą wzrostu liczby dzieci wskazanych w procedurach „Niebieskie Karty” jako osoby doświadczające przemocy domowej oraz osoby potencjalnie stosujące przemoc domową. Diagnozuje się, iż najczęściej sprawcami przemocy domowej są mężczyźni w relacjach małżeńskich oraz partnerskich. Nadal obserwuje się silny związek pomiędzy stosowaniem przemocy domowej a nadużywaniem substancji psychoaktywnych.

Dane dotyczące zjawiska przemocy zgromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny w Rybniku na podstawie prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2018 – 2023 zawiera tabela 2.

Tabela 2. Populacja doświadczająca przemocy na terenie Miasta Rybnika w latach 2018-2023

Analizowana cecha populacji		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ilość prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”		434	418	426	457	430	398
Liczba rodzin objętych pomocą		338	342	369	397	352	325
w tym:	rodziny zgłoszone pierwszy raz do Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku	184	214	260	267	207	176
	rodziny zgłoszone kolejny raz do Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku	154	128	109	40	73	66
	rodziny z innego okresu statystycznego	88	45	65	90	72	83
Osoby doświadczające przemocy	razem	422	394	414	424	417	447
w tym:	kobiety	271	286	305	340	282	307
	mężczyźni	39	35	60	48	54	45
	dzieci	112	73	49	36	81	95
Osoby stosujące przemoc	razem	373	365	386	409	398	412
w tym:	kobiety	56	50	56	50	77	87
	mężczyźni	315	313	323	354	315	307
	dzieci	2	2	7	5	6	18
Liczba osób doświadczających przemocy	psychicznej	422	394	414	424	430	444
	fizycznej	322	284	283	216	285	263
	ekonomicznej	67	38	28	7	14	18
	seksualnej	34	15	11	4	13	22
	zaniedbania	56	22	14	15	12	13
Przemoc	w związkach formalnych i nieformalnych	232	247	271	329	257	225

	dorosłych wobec niepełnoletnich dzieci	86	52	38	52	81	95
	wobec innych osób (np. rodziców, dorosłego rodzeństwa)	100	93	108	66	41	68
	jednocześnie wobec kilku osób	16	26	9	10	11	34
Charakterystyka wg występowania problemów społecznych							
Liczba osób z problemem	alkoholowym	256	236	217	228	137	143
	narkotykowym	36	24	21	23	11	26
	zdrowia psychicznego	32	33	37	30	26	29

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za okres 2018- 2023.

Miasto Rybnik od 2012 roku realizuje działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i łagodzenia jej skutków w ramach kolejnych Miejskich Programów Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Niniejszy Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 stanowi kontynuację podejmowanych działań w tym obszarze zgodnie ze znowelizowaną Ustawą. Zasadniczą rolą realizatorów programu jest tworzenie spójnego systemu wsparcia na rzecz społeczności lokalnej, diagnozowanie problemu przemocy domowej, udzielanie pomocy oraz wsparcia osobom uwikłanym w zjawisko przemocy domowej, a także podejmowanie działań profilaktycznych, informacyjno-edukacyjnych w tym zakresie. Dzięki zadaniom prowadzonym przez realizatorów programu wzrasta świadomość społeczna w zakresie rozpoznawania symptomów występowania przemocy domowej, a także poziom wiedzy w zakresie sposobu reagowania na doświadczaną i obserwowaną przemoc domową. Na terenie Miasta Rybnika na przestrzeni lat utrzymuje się dobrze wypracowana interdyscyplinarna współpraca realizatorów programu przejawiająca się między innymi w funkcjonowaniu stabilnego i konsekwentnego systemu udzielania pomocy oraz wsparcia rodzinie doświadczającej przemocy domowej.

Kolejnym istotnym elementem systemu jest podnoszenie kompetencji przedstawicieli podmiotów realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej poprzez ich udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach oraz w supervizji, itp. Wzmacnianie kompetencji specjalistów ma na celu poprawę jakości ich pracy, a przede wszystkim zapobieganie wypaleniu zawodowemu.

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej ma charakter długofalowy. Działania programu obejmują lata 2024 - 2030. Kierunek działań wyszczególnionych w programie jest zgodny ze znowelizowaną Ustawą oraz Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030.

II. Adresaci programu

Adresatami niniejszego programu są:

- członkowie rodzin dotkniętych przemocą domową zamieszkujących na terenie Miasta Rybnika,
- mieszkańcy Miasta Rybnika – w wymiarze profilaktycznym,
- osoby fizyczne i podmioty prawne realizujące zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

III. Podstawa prawna

Program został opracowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r. poz. 424),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 2151),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r. poz. 177, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r. poz. 609, z późn. zm.).

IV. Realizatorzy programu

Program wdraża Zespół Interdyscyplinarny w Rybniku jako koordynator, oraz następujący współrealizatorzy:

- Urząd Miasta Rybnika,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Cogito Noster” w Rybniku,
- Zespół Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Rybniku oraz obsługiwane przez niego placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Rybniku,
- Komenda Miejska Policji w Rybniku,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rybniku,
- Sąd Rejonowy w Rybniku, w tym Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej,
- placówki oświatowe, w tym Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rybniku,
- Prokuratura Rejonowa w Rybniku,
- podmioty prowadzące działalność leczniczą, w szczególności jednostki realizujące zadania z zakresu leczenia uzależnień i pomocy psychologicznej,
- organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

V. Cele programu i planowane działania

1. Cel ogólny

Celem niniejszego programu jest kompleksowe przeciwdziałanie przemocy domowej na terenie Miasta Rybnika oraz łagodzenie jej skutków.

2. Cele szczegółowe i planowane działania

2.1. Prowadzenie działań skierowanych do osób doświadczających przemocy domowej **Działania:**

- realizacja zadań wynikających z procedury „Niebieskie Karty”,
- zapewnienie miejsca schronienia dla osób doświadczających przemocy domowej,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową specjalistycznej pomocy prawnej, psychologicznej i socjalnej,
- zapewnienie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, z uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Wskaźniki:

- liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- liczba osób doświadczających przemocy domowej przebywających w schronisku,
- liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej,
- liczba osób korzystających z pomocy prawnej,
- liczba osób korzystających z pomocy socjalnej,
- liczba działań w zakresie profilaktyki i edukacji na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

2.2. Prowadzenie działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową **Działania:**

- motywowanie osób stosujących przemoc domową do powstrzymywania się od dalszego jej stosowania, motywowanie do udziału w grupie korekcyjno-edukacyjnej dedykowanej sprawcom przemocy domowej oraz innych działań psychokorekcyjnych,
- realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej,
- motywowanie osób uzależnionych stosujących przemoc domową do utrzymywania abstynencji oraz podjęcia terapii uzależnienia.

Wskaźniki:

- liczba osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, którym zaproponowano uczestnictwo w programie korekcyjno-edukacyjnym,
- liczba uczestników oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób stosujących przemoc domową uczestniczących w terapii uzależnień.

2.3. Prowadzenie działań wobec dzieci i młodzieży w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej **Działania:**

- prowadzenie działań o charakterze wsparcia i pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci i młodzieży uwikłanej w zjawisko przemocy domowej,

- prowadzenie działań edukacyjno-profilaktycznych ukierunkowanych na dzieci i młodzież w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem psychologiczno-pedagogicznym,
- liczba przeprowadzonych działań o charakterze edukacyjno-profilaktycznym w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zorganizowanych warsztatach, szkoleniach, seminariach, itp.

2.4. Realizacja działań profilaktyczno-edukacyjnych ukierunkowanych na poszerzenie świadomości mieszkańców Miasta Rybnika na temat przemocy domowej

Działania:

- przekazanie mieszkańcom Miasta Rybnika informacji z zakresu przemocy domowej oraz możliwości uzyskania pomocy w sytuacji podejrzenia przemocy domowej,
- opracowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych na temat przemocy domowej,
- prowadzenie działań o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym w zakresie przemocy domowej,

Wskaźniki:

- liczba opracowanych materiałów informacyjnych,
- liczba przeprowadzonych szkoleń, konferencji, warsztatów, itp.,
- liczba osób uczestniczących w oddziaływaniach profilaktyczno-edukacyjnych.

2.5. Podnoszenie kompetencji i zapewnienie profesjonalnego wsparcia dla podmiotów i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej

Działania:

- wspieranie osób bezpośrednio zaangażowanych w pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej poprzez m.in. systematyczny udział w superwizji,
- podnoszenie kompetencji zawodowych osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej poprzez udział m.in. w szkoleniach, warsztatach, konferencjach, seminariach, itp. z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba osób uczestniczących w szkoleniach, warsztatach, konferencjach, seminariach itp.,
- liczba szkoleń, warsztatów, konferencji, seminariów, itp.,
- liczba superwizji i liczba osób uczestniczących w superwizjach.

VI. Źródła finansowania

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej będzie finansowany ze środków budżetu Miasta Rybnika, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VII. Sprawozdawczość

Koordynatorem wdrażania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest Zespół Interdyscyplinarny

w Rybniku, który składa Prezydentowi Miasta Rybnika sprawozdanie z realizacji programu do dnia 31 marca każdego roku, za rok poprzedzający. Podmioty będące współrealizatorami programu obowiązane są do przesłania do Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku sprawozdania z jego realizacji do dnia 31 stycznia każdego roku, za rok poprzedzający, według wzoru stanowiącego załącznik do niniejszego programu.

Załącznik

Wzór sprawozdania dla podmiotów realizujących Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030

Pieczęć instytucji sporządzającej sprawozdanie		Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 Dane za rok	
I.	Prowadzenie działań skierowanych do osób doświadczających przemocy domowej		
1.	Liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”		
2.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”		
3.	Liczba osób doświadczających przemocy domowej w rodzinie przebywających w schronisku		
4.	Liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej		
5.	Liczba osób korzystających z pomocy prawnej		
6.	Liczba osób korzystających z pomocy socjalnej		
7.	Liczba działań w zakresie profilaktyki i edukacji na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej		
II.	Prowadzenie działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową		
8.	Liczba osób stosujących przemoc domową		
9.	Liczba osób, którym zaproponowano uczestnictwo w programie korekcyjno-edukacyjnym		
10.	Liczba uczestników oddziaływań korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową		
11.	Liczba osób stosujących przemoc domową uczestniczących w terapii uzależnień		
III.	Prowadzenie działań wobec dzieci i młodzieży w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej		
12.	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem psychologiczno-pedagogicznym		

13.	Liczba przeprowadzonych działań o charakterze edukacyjno-profilaktycznym w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	
14.	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zorganizowanych warsztatach, szkoleniach, seminariach itp.	
IV.	Realizacja działań profilaktyczno-edukacyjnych ukierunkowanych na poszerzenie świadomości mieszkańców Miasta Rybnika na temat przemocy domowej	
15.	Liczba opracowanych materiałów informacyjnych	
16.	Liczba przeprowadzonych szkoleń, konferencji, warsztatów, itp.	
17.	Liczba osób uczestniczących w oddziaływaniach profilaktyczno-edukacyjnych	
V.	Podnoszenie kompetencji i zapewnienie profesjonalnego wsparcia dla podmiotów i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	
18.	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach, warsztatach, konferencjach, seminariach, itp.	
19.	Liczba szkoleń, warsztatów, konferencji, seminariów, itp.	
20.	Liczba superwizji	
21.	Liczba osób uczestniczących w superwizjach	
Dane osoby sporządzającej sprawozdanie		
Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie		